

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت		اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی	
خرداد ماه			

ردیف	جواب سوالات را در پاسخ نامه بنویسید	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
	معنی واژه (۱/۵)	
۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) « واصفان حلیه جمالش یه تحیر منسوب» ب) جهان را گشته ام و از اکناف گیتی آگاهم ج) « زین بی خردان سفله بستان»	۱/۷۵
۲	درستی یا نادرستی معنی واژه ی داخل کمانک را مشخص کنید: این عیار مهر و کین مرد و نامرد است. (عیار: سنگ محک)	۱/۲۵
۳	معادل جمله ی « آماده سفر و حرکت شدم» در کدام گزینه آمده است؟ الف) بوی جوی مولیان مدهوشم کرد ب) آب جیحون فرو نشست ج) پا به رکاب گذاشتیم د) ریگ آموی پرنیان شد	۱/۵
	املای واژه (۱/۵ نمره)	
۴	غلط های املایی متن زیر را بیابید و اصلاح کنید. (۴ مورد) یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تناول به مال رعیت دراز کرده بود و جور اذیت آغاز کرده تا جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند و از گربت جورش راه قربت گرفتند. باری به مجلس او در ، کتاب شاهنامه همی خواندند در ذوال مملکت ضحاک و عهد فریدون . وزیر ملک را پرسید : « هیچ توان دانستن که فریدون که گنج و ملک حشم نداشت ، چگونه بر او مملکت مقرر شد؟» گفت : « آن چنان که شنیدی خلقی بر او به تعصب گرد آمدند و تقویت کردند و پادشاهی یافت.»	۱/۷۵
۵	کدام گزینه نادرستی املایی دارد؟ الف) داعیه و خواسته ب) سپاس گذاری و آفرین ج) میراث گذشتگان د) غم غربت	۱/۲۵
۶	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. ت) ماه آمده به دیدن خورشید صبح زود خورشید رفته است، سر شب، ماه (سراق / سراغ) ب) صدای مهیب توپخانه، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود حزم کرد. (حزم / هضم)	۱/۵
	دستور (۴ نمره)	
۷	در مصراع « از دست و زبان که بر آید » ، نوع و نقش دستوری « که » را بنویسید.	۱/۵
۸	در بیت « بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرز شیر ارغند» ، « بگرای » چه نوع فعلی است؟ الف. فعل امر. ب. مضارع التزامی. ج. ماضی التزامی. د. مضارع اخباری.	۱/۵
	صفحه یک از ۴	

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴: تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت خرداد ماه	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی		

۹	با توجه به شعر زیر ، به سؤالات داده شده پاسخ دهید: « بعد چندی که گشودش چشم / رخس خود را دید/ بس که خونش رفته بود از تن.» الف. «ش» در گشودش ، « مضاف الیه » کدام واژه است؟ ب. مرجع ضمیر «ش» در واژه ی خونش چیست؟	۱۵
۱۰	در بیت زیر واژه ای بیابید که هم آوای آن در زبان فارسی وجود دارد. دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو	۱۲۵
۱۱	روابط معنایی (تضاد، تناسب، تضمن و نرادف) را در هر یک از موارد زیر بررسی کنید. الف) تل و گودال (ب) رگبار و تیربار	۱۵
۱۲	در متن زیر به ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی مشخص کنید. حالا دل خوشی ام به این است که هر روز صبح، گرد قاب عکستان را پاک کنم و خاطراتم را با شما مرور بکنم.	۱۵
۱۲	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید. ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد ، آن نابرادر بود.	۱
۱۳	در بیت زیر کدام نقش تبعی وجود ندارد؟ « مشو در پیچ و تاب رنج و غم، گم به هر حالت تبسم کن تبسم » الف) معطوف (ب) بدل (ج) تکرار	۱۲۵
	قلمرو ادبی	
۱۴	در بیت زیر دو آرایه ی ادبی مشخص کنید: « چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان »	۱۵
۱۵	با توجه به بیت « تا درد و ورم فرو نشیند/ کافور بر آن ضما د کردند» به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف. « ورم» و « کافور» به ترتیب استعاره از چیست؟ ب. واژگان « درد ، ورم، کافور و ضما د» کدام آرایه را به وجود آورده است؟	۱۷۵
۱۶	در بیت « تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند»، « قلب فسرده » کدام پایه از تشبیه است؟	۱۲۵
۱۷	آرایه ی صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید. تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند (حسن تعلیل - تضاد)	۱۲۵
۱۸	آرایه مشترک عبارت های زیر را بنویسید. الف) در میان آن ها فقط من بودم که دو دل و سرگردان و سر در گریبان بودم. ب) (فردای همان روز ، ترقی را رها کردم . پا به رکاب گذاشتم و به سوی بخارا بال و پر گشودم.	۱۲۵
۱۹	در شعر « همگنان خاموش/ گرد بر گردش ، به کردار صدف برگرد مروارید/ پای تا سر گوش» یک مشبه مشخص کنید.	۱۲۵
۲۰	تفاوت معنایی « پرده» را در بیت « نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید» بیان کنید. آرایه ای را که این دو واژه پدید آورده اند، بنویسید.	۱۷۵
	صفحه دو از ۴	

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت خرداد ماه	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی		

۲۱	ترتیب دو بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ در کدام گزینه آمده است؟ الف) تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی ب) تنیده نام تو در تار و پودم ، میهن ای میهن ! ۱) الف و ب ۲) ب و الف	۱۲۵	فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن ! بود لبریز از عشقت وجودم میهن ای میهن !
۲۲	واژه های مصراع اول بیت زیر جابه جا شده اند به صورت منظم بنویسید (اگر اگر اگر مستم خوابم بیدار هشیار) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن !	۱۵	
۲۳	مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود الف) خورشید رفته است سر شب سراغ ماه ب) ای محسن شهید من، ای حُسن بی گناه	۱۲۵
۲۴	واژه های افتاده در بیت زیر را کامل کنید. دارد اسارت تو به اشارتی از اشتیاق کیست که کشیده راه؟	۱۵	
۲۵	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. ۳- دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	۱۵
قلمرو فکری			
۲۶	موارد درست را به هم متصل کنید! توجه در (ستون الف) یک مورد اضافی است؟ ۱	۱۵	
	الف	ب	
	۱) بوی گُلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت	الف) الَّذِي لَا يُدْرِكُهُ بَعْدَ الْهِمَمِ وَلَا يَنَالُهُ عَوْصُ الْفِطْنِ	
	۲) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده	ب) هر کرا اسرار کار آموختند/ مهتر کردند و دهانش دوختند	
	۳) مجلس تمام گشت و به آخر رسید عمر/ ما هم چنان در اول وصف تو مانده ایم		
۲۷	منظور از «درزی ازل» در عبارت «گویی جامه ای بود که درزی ازل به قامت زیبای ایشان دوخته بود» کیست؟	۱۲۵	
۲۸	در بیت زیر، مقصود از « دریا» و « شبنم » چیست؟ « چون به دریا می توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت»	۱۵	
۲۹	در هر یک از عبارات زیر به کدام صفت خداوندی اشاره دارد؟ الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. ب) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.	۱	
صفحه سه از ۴			
۳۰	کدام گزینه مفهوم بیت « ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز/ کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» را بیان می کند؟	۱۵	

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴: تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت خرداد ماه	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی		

	الف. بیان عشق و شیدایی. ب. پاک باختگی و بی ادعایی ج. اتحاد و همیاری.	
۳۱	بیت « خامش منشین سخن همی گوی افسرده مباش خوش همی خند » با کدام بیت زیر هم مفهوم است؟ الف) تا درد و ورم فرو نشیند/ کافور بر آن ضماد کردند ب) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند	۱۵
۳۲	منظور از « خوان هشتم» در شعر زیر چیست؟ « پهلوان هفت خوان ، اکنون / طعمه ی دام و دهان خوان هشتم بود.»	۱۵
۳۳	بیت « گر بسی بینی عدد، گر اندکی / آن یکی باشد در این ره در یکی» به کدام مرحله ی هفت وادی عطار اشاره دارد؟	۱۲۵
۳۴	چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.	۱۵
۳۵	«نی حریف هر که از یاری برید»	۱۵
۳۶	جوجه کبک ها خط و خال انداخته اند.	۱۲۵
۳۷	در بُن این چاه آبش زهر شمشیر سنان ، گم بود.	۱۵
۳۸	در سرم از عشق گل سودا بس است.	۱۵
۳۹	دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو	۱
۴۰	بیش از این بی شاه بودن راه نیست.	۱۲۵
۴۱	در عالم پیر هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	۱۵
	صفحه چهار از ۴	

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت خرداد ماه		اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی	

ردیف	ریز بارم فارسی ۳ پایه دوازدهم	نمره
۱	الف) سرگشتگی ، سرگردانی ب) اطراف ج) پست ، فرومیه	۱۷۵
۲	درست.	۱۲۵
۳	ج) پا به رکاب گذاشتیم	۱۵
۴	۵- تطاول - غربت - زوال	۱۷۵
۵	ب) سپاس گذاری و آفرین	۱۲۵
۶	الف) سراغ ب) هضم	۱۵
۷	نوع: ضمیر پرسشی/ نقش : مضاف الیه	۱۵
۸	الف.	۱۵
۹	الف. چشم. ب. تن (رخش)	۱۵
۱۰	واژه غربت دارای هم آوای «قربت» است که معنای «نزدیکی» می دهد.	۱۲۵
۱۱	الف) تضاد ب) تناسب	۱۵
۱۲	ترکیب وصفی: هر روز / ترکیب اضافی: دلخوشی ام ، گرد قاب ، قاب عکس ، عکستان ، خاطراتم	۱۵
۱۲	ناگهان : قید - چاه : مضاف الیه - شغاد : مسند - نابردار : بدل	۱
۱۳	جواب ب) بدل	۱۲۵
۱۴	تلمیح ، مراعات نظیر ، تشبیه .	۱۵
۱۵	الف. قلّه (بر آمدگی کوه) ، برف. ب. مراعات نظیر.	۱۷۵
۱۶	مشبه به.	۱۲۵
۱۷	حسن تعلیل	۱۲۵
۱۸	کنایه	۱۲۵
۱۹	همگنان گرد بر گردش	۱۲۵
۲۰	پاسخ : پرده ی اول، صدا و نغمه ی نی اما پرده ی دوم حجاب یا پوششی است که راز ما را پنهان می کند.	۱۷۵
۲۱	جواب : ۲ (ب و الف)	۱۲۵
۲۲	جواب: اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار	۱۵
۲۳	جواب : الف) خورشید رفته است سر شب سراغ ماه	۱۲۵
۲۴	جواب (زینب - چشمت	۱۵
۲۵	جواب) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۱۵
۲۶	پاسخ: (۱ به ب) * (۳ به الف) * شماره ۲ اضافی است.	۱۵
۲۷	خداوند	۱۲۵
۲۸	دریا: حق تعالی شبنم: هر چه غیراز خدا	۱۵
۲۹	۱۶. الف (ستار العیوب بودن خداوند ب) فراگیری رحمت و لطف الهی (بخشندگی خداوند)	۱
۳۰	ب) پاک باختگی و بی ادعایی	۱۵

نمونه سوال امتحانی درس فارسی ۳	کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال: ۴۱	ساعت شروع : ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان : خرداد ماه	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسال و داوطلبان آزاد نوبت خرداد ماه	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی		

۱۵	۳۱	ب) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند
۱۵	۳۲	چاهی که رستم با رخس در میان آن افتاد.
۱۲۵	۳۳	توحید(وادی پنجم)
۱۵	۳۴	آن چنان شاد شده بود که پیش رفته ، پیشانی شاعر را بوسید.
۱۵	۳۵	نغمه های نی ، همدم هر عاشق هجران دیده است.
۱۲۵	۳۶	جوجه کبک ها رشد کرده اند (بزرگ شده اند)
۱۵	۳۷	در عمق چاهی که آب آن زهر شمشیر و سرنیزه بود ناپیدابود.
۱۵	۳۸	من عشق گل را در سر دارم و محبوبم فقط گل است.
۱	۳۹	دیروز (قبل از انقلاب) با حس غربتی که در کشور بود، من اندوهی بزرگ در دل داشتم؛ اما امروز روشنی و امید در برابر ماست.
۱۲۵	۴۰	بیش از این بدون شاه بودن طبق رسم و قاعده نیست(درست نیست)
۱۵	۴۱	جواب) در این دنیای کهن هر کجا که جوانی هست ؛ الهی که همیشه عاشق باشد چرا که عشق شوری بسیار زیبا است
		گروه ادبیات فارسی استان آذربایجان شرقی - (پاسخنامه)